

13. januar 2022

Retsudvalgets høring vedrørende logning Indlæg ved Jakob Willer

Tak for invitationen til at fremlægge telebranchens synspunkter ved denne høring.

Vi har i telebranchen forståelse for, at man politisk ønsker at sikre politiet redskaber til at kunne forebygge, bekæmpe og retsforfølge grov kriminalitet og trusler mod statens sikkerhed.

Men teleselskaberne er ikke sat i verden for at overvåge og registrere sine kunder. Vores opgave er at bygge bredbåndsnet og mobilnet og udbyde bredbånd og teletjenester.

Vi har ingen økonomiske eller kommercielle interesser i at foretage logningen og gemme data i længere tid, end vi selv har brug for dem til at drive vores net og tjenester.

Det er derfor forkert, når det i lovforslaget anføres, at reguleringen er erhvervsmæssig agil og understøtter mulige nye forretningsmodeller. Det gør den ikke.

Den foreslåede lovgivning skal alene løse statens ønske om på meget kort tid at få teleselskaberne til at etablere et meget avanceret it-system til logning – og målretning af logning – vel at mærke uden, at staten selv skal betale for det.

Hvis man politisk ønsker et sådant system, så bør man også være villig til at betale for det og sikre, at teleselskaberne får dækket deres omkostninger, som af JM vurderes at være over 200 mio. kr. blot til implementering. Det reelle beløb er væsentlig højere – da flere elementer ikke er blevet byrdeestimeret i processen.

Når det drejer sig om selve indretningen af logningen, har vi tre ønsker til de nye regler:

- 1) Det skal være **lovligt**
- 2) Det skal være **praktisk muligt - med rimelige og realistiske frister**
- 3) Det skal kunne implementeres **uden store omkostninger**

Ad 1) Det skal være lovligt.

Der er en risiko for, at forslaget til nye danske logningsregler er i strid med EU-retten. Det ved vi fra Justitsministeriet – som har været meget klare om, det de kalder "en væsentlig procesrisiko". [Og vi har hørt bekymringen udtrykt meget klart fra flere indlægsholdere her i dag]. Det er et stort problem. Vi skal have sikkerhed for, at reglerne er i overensstemmelse med EU-retten og ikke skal ændres og implementeres i flere omgange – med endnu flere omkostninger til følge.

Ad 2) Det andet punkt handler om, at det skal være praktisk muligt at efterleve - med rimelige og realistiske frister til implementering

Generelt er de foreslåede regler meget komplekse, og teleselskaberne vil skulle bruge 12-15 måneder til at etablere de nødvendige systemer til at kunne håndtere geografisk og personmålrettet logning.

Træder loven i kraft 1. marts 2022, vil der gå i hvert fald et år, hvor teleselskabernes it-systemer ikke kan understøtte målrettet logning.

I den overgangsperiode forudsætter lovforslaget, at teleselskaberne skal kunne iværksætte en manuel løsning for målrettet logning. De detaljerede krav til den manuelle løsning skal fastsættes i en bekendtgørelse – som vi endnu ikke kender indholdet af.

Jeg vil dog her gerne understrege, at der ikke er nogen hurtige eller nemme manuelle løsninger til målrettet logning i overgangsperioden.

Det kræver udvikling af helt nye it-systemer - og det er helt afgørende at tage hensyn til, så der ikke udstedes regler om logning i overgangsperioden, som vil være umulige for teleselskaberne at efterleve i praksis.

Det betyder ikke, at politiet vil være på bar bund, hvis der sker en forbrydelse.

Selv i en situation, hvor der ikke sker generel og udifferentieret logning, vil politiet ved brug af **hastesikring** kunne sikre, at der gemmes både lokationsoplysninger og trafikdata.

Teleselskaberne gemmer til deres eget brug både lokationsoplysninger og trafikdata i kort tid (typisk omkring 2 uger), og vi gemmer også kaldsoplysninger i vores faktureringsystemer. Disse data kan gemmes i længere tid ved brug af hastesikring i efterforskning af sager om grov kriminalitet (strafferamme over 3 år).

Men med lovforslaget er der lagt op til, at politiet kan iværksætte hastesikring **uden kendelse**. Det er problematisk – og efter vores vurdering i strid med EU-retten.

Hastesikring kan i praksis sidestilles med målrettet logning.

Det er derfor vores klare opfattelse, at også hastesikring af data kræver en forudgående dommerkendelse.

Ad 3) Det tredje vigtige punkt er, at **logningen skal kunne implementeres uden store omkostninger**.

Og det **er** muligt at reducere og forenkle kravene og derved også nedbringe omkostningerne - uden at gå på kompromis med retssikkerheden og politiets efterforskningsmuligheder.

Vi har her **tre konkrete forslag** til, hvordan reglerne kan forenkles og samlet reducere implementeringsomkostningerne med mere end 100 mio. kr. Vi har tidligere indsendt et bilag til retsudvalget med vores tre konkrete forslag.

1. Det første forslag vedrører **kravet om cpr-indberetning til 118-databasen, som er unødvendigt og unødvendigt dyrt for selskaberne**.

Teleselskaberne kan kvalitetssikre og validere abonnentoplysninger, der indberettes til 118 databasen – så politiet har et mere sikkert grundlag at iværksætte målrettet logning på baggrund af.

Men kravet om, at selskaberne skal indberette cpr-nummeret er ikke nødvendigt. I stedet for at næsten 100 teleselskaber skal udvikle nye funktioner i it-systemer til at indberette cpr-nummeret til 118-databasen – så kan politiet med en allerede eksisterende standardfunktion i cpr-databasen selv koble abonnenten med cpr-nummeret i deres systemer.

Så kravet om indberetning af cpr kan og bør fjernes ved at lade lovforslagets § 2, nr. 2 udgå.

Vores forslag indebærer derved også, at kravet om indberetning af brugerdata udgår. Selskaberne har ingen muligheder for at validere, at brugeroplysningerne er korrekte – og derved er oplysningerne ubrugelige til at foretage målrettet logning.

2. For det andet bør man undgå at lade **geografisk målrettet logning omfatte fastnettelefoni**.

Der findes ikke i dag systemer, der kan identificere abonnenter på fastnet og IP-telefoni i geografiske områder.

Brugen af fastnettelefoni er begrænset og fortsat faldende, og

politiet har selv vurderet, at logning af fastnettelefoni kan have begrænset efterforskningsmæssig værdi. I fx Sverige har man helt afgrænset sig fra logning af fastnet.

Og så findes der et alternativ. Skulle det være nødvendigt i nogle tilfælde at logge bestemte fastnetforbindelser, så vil politiet på baggrund af adresseregistreringerne i 118-databasen kunne oplyse teleselskaberne om de fastnetnumre, som ønskes omfattet af logningspligten.

3. Det sidste forslag er, at **kriminalitetskravet for udlevering af trafikdata bør fastsættes ens for alle typer trafikdata.**

Lovforslaget medfører, at de oplysninger, som vi er forpligtede til at logge kun skal udleveres til brug i sager om grov kriminalitet (en strafferamme på minimum 3 år), mens de ikke-logningspligtige data skal udleveres i alle sager – uden krav om strafferamme på minimum 3 år.

Det betyder, at fx er lokaliseringsdata fra en person der bruger apps eller går på internettet fra sin mobiltelefon skal udleveres i alle sager – uden kriminalitetskrav – mens lokaliseringsdata fra sms'er eller samtaler ikke kan udleveres i alle sager – men kræver strafferamme på minimum 3 år.

I praksis er logningspligtige og ikke-logningspligtige data lige indgribende og følsomme, og vi mener derfor, at der bør fastsættes samme kriminalitetskrav for begge typer data.

Så øger man [lovligheden – og løser den bekymring Henrik Ø gav udtryk for under sit punkt 5], man øger retssikkerheden, undgår dyre filtreringssystemer og fjerner en stor risiko for fejl.

Og så forringer det ikke politiets muligheder for at bekæmpe grov kriminalitet. Det sikres blot, at data ikke anvendes til andet end bekæmpelse af grov kriminalitet.

Vi håber meget, at udvalget vil overveje vores konkrete forslag.

Tak for ordet.